

VR TRAINING GEHANDICAPTENZORG

STIMULANZ

Anders leren in de zorg

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

Deze training is tot stand gekomen in het project ‘[StimulanZ](#)’. Gedurende drie jaar (2023-2026) hebben tien Vlaamse en Nederlandse projectpartners samengewerkt: Provincie Antwerpen, Universiteit Antwerpen, Fontys Hogescholen, AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen, Avans, Summa College, AP Hogeschool, Regionaal Technologisch Centrum-Antwerpen, VIVES-Noord en VIVES-Zuid.

De training is ontwikkeld en gepubliceerd in 2026 door Lizet Klessens en Samantha de Boe.

LESPLAN VR GEHANDICAPTENZORG (GHZ)

Lesonderwerp	VR scenario GHZ
Thema	Kennismaking GHZ en cliëntbenadering en situatiebeoordeling
Doelgroep	Studenten verpleegkunde en verzorgende ig (kennismaken met een cliënt met een verstandelijke beperking)
Lesdoelen	<p>De student kan situaties analyseren op urgentie en belang, passende prioriteiten vaststellen en deze prioriteiten actief toepassen in het uitvoeren van werkzaamheden.</p> <p>De student kan verschillende ondersteuningsbehoeften van cliënten in de gehandicaptenzorg analyseren en verklaren hoe begeleiders hun handelen hierop afstemmen.</p>
Bronvermelding	<p>Body of knowledge (BOK)</p> <p>Wat is de gehandicaptenzorg?</p>
Lesactiviteiten	<p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Docent heeft dit scenario zelf vooraf doorlopen en weet welke verschillende keuzes de student kan maken. • Studenten hebben vooraf een oriëntatieles gehad over de gehandicaptenzorg waarin aan bod is gekomen: • Indeling van mensen met een verstandelijke handicap • Syndroom van Down • Woonvormen mensen met een verstandelijke handicap <p>Inleiding</p> <p>In deze lesactiviteit stapt de student virtueel binnen in een omgeving binnen de gehandicaptenzorg (GHZ). Tijdens deze kennismaking krijgt de student een eerste indruk van het werken met cliënten met diverse ondersteuningsbehoeften.</p> <p>De activiteit is erop gericht dat de student leert situaties te analyseren op urgentie en belang, zodat hij of zij passende prioriteiten kan stellen en deze kan toepassen tijdens het uitvoeren van werkzaamheden.</p> <p>Daarnaast wordt van de student verwacht dat hij of zij verschillende ondersteuningsbehoeften van cliënten herkent en kan verklaren hoe begeleiders hun handelen hierop afstemmen.</p> <p>De virtuele omgeving biedt hierbij een veilige en realistische context om deze inzichten te ontwikkelen en toe te passen.</p> <p>Kern</p> <p>Link naar de VR</p>

Groepsgrootte:

maximaal 12 studenten. Eén student draagt een VR-bril; de overige studenten kijken mee via tablets of een groter scherm.

Situatie:

De student met de VR-bril stapt binnen in het woonhuis van mensen met een verstandelijke beperking. De student maakt kennis met een woongroep waarin één zorgvrager ziek is. De student richt zich tijdens deze beleving op deze cliënt.

Gedurende de simulatie wordt de student uitgedaagd om prioriteiten te stellen: wat doe je wel en wat doe je niet? De keuzes die de student maakt leveren punten op.

De student komt onder andere de volgende onderdelen tegen:

Prioriteiten stellen: eerst de rapportage lezen of direct naar de zieke zorgvrager gaan.

Bepalen wie je wanneer betreft: arts, moeder, collega.

Contact met de moeder van de zorgvrager: communiceer je mét of zonder de zorgvrager erbij?

Bepalen welke informatie belangrijk is om door te geven aan de arts.

Let op: er kan discussie ontstaan over de prioriteiten die gesteld worden in de VR. Er is niet persé een goed of fout. Argumentatie en discussie over welke keuze en waarom is waardevol in het leren werken met mensen met een verstandelijke handicap.

Rol van de medestudenten:

De overige studenten kijken mee met de keuzes die de deelnemende student maakt. Ze denken zelf na over welke keuzes zij zouden maken en waarom. Studenten gebruiken een observatielijst waarop zij hun keuzes kunnen aanvinken en kort kunnen toelichten waarom zij hiervoor zouden kiezen.

Nabespreking:

De docent bespreekt met alle studenten waarom zij bepaalde keuzes hebben gemaakt. Niet elke keuze is per definitie goed of fout; soms zijn er opties die beter onderbouwd of passender zijn dan andere. Tot slot worden de scores van de studenten bekeken.

Opdrachten:

Student heeft een ochtendienst en heeft zorg voor Willem. Willem is een jongen met het downsyndroom. Student stapt het woonhuis binnen en komt voor bepaalde keuzes te staan. Welke keuzes ga je maken?

Overige studenten kijken met je mee en denken na over de keuzes die je maakt. Welke keuzes vinden ze goed en waarom vinden ze dit goed en welke keuzes waren beter en waarom waren deze juist beter.

Studenten die meekijken hebben het scenario kort op papier, ze kunnen bij de keuzemomenten aanvinken waar zij zelf voor zouden kiezen? Na afloop worden de verschillende keuzes besproken.

Op het einde gaan alle studenten het scenario beëindigen met het visualiseren van de afronding voor de jongen met het downsyndroom middels een beeldverhaal, wat studenten moeten tekenen.

Docent legt kort uit wat een beeldverhaal is/ de nadruk ligt niet of de student het helemaal goed heeft gedaan geeft weer dat je (met iemand met een “verstandelijke beperking”) ook op andere manieren kunt communiceren.

BIJLAGE 1

Reflectieopdracht VR Gehandicaptenzorg

Je hebt een sessie binnen de VR gehandicaptenzorg doorlopen.

Terugblikken op de sessie:

1. Wat specifiek wilde ik leren?
  1. Wat betekent hetgeen ik leerde voor mij?
2. Welke positieve en/of negatieve leermomenten heb ik gehad?
  1. wat deed ik?
  2. wat dacht ik?
  3. wat voelde ik daarbij?
Bijvoorbeeld: teleurstelling, moedeloosheid, kick, trots of.....?
1. wat denk ik dat de ervaring/beleving van de ander is?
→ Ik wil me bewust worden van hetgeen ik wel/niet geleerd heb.
2. Wat wist ik al?
3. Wat moet ik weten/kunnen/doen (wat is wenselijk)?
→ Ik word me bewust van een verschil tussen het feitelijke resultaat en het gewenste.

Analyseren, inzicht verkrijgen en samenhang zoeken:

1. Wat heeft me (het meest) geholpen?
2. Wat heeft me belemmerd om het gewenste resultaat te behalen?
3. Waardoor komt het dat ik het feitelijke resultaat behaald heb en niet het gewenste?
Heeft het behaalde resultaat te maken met bijvoorbeeld:
  1. mezelf als persoon? (me niet goed voorbereid of juist goed voorbereid)
  1. kennis over de branche, ziektebeelden, farmacologie en/of klinisch redeneren
  1. Welke conclusie verbind ik aan bovenstaande analyse?

Vooruitblikken, leerdoelen formuleren:

2. Welke mogelijkheden verbind ik aan de conclusie om het gewenste resultaat te gaan behalen?
Formuleer dit als een 'ontdekking' en als zijnde nog te leren"
3. Wat betekent dit voor mij? Met andere woorden:
  1. wat weet ik
  2. welke kennis heb ik niet
  3. welke kennis heb ik nodig?→ Wat moet ik organiseren en plannen om het gewenste doel te behalen?
  1. Maak een concreet plan (met wie, wat, wanneer en hoe, binnen welk tijdsbestek).